

Zniekształcenia poznawcze	
Czytanie w myślach	Zakładam, że wiem co inni myślą, chociaż nie ma potwierdzających to dowodów np. „Oni myślą że jestem głupia”; „On na pewno myśli, że to moja wina”
Przepowiadanie przyszłości	Przewiduję co wydarzy się w przyszłości, szczególnie w kategoriach niebezpieczeństw i negatywnych rozwojów zdarzeń np. „Nie zdążę przygotować prezentacji”; „On mnie zostawi”
Katastrofizacja	Zakładam, że to co się wydarzyło lub wydarzy będzie tak trudne/okropne, że tego nie zniosę np. „Spóźnię się, zwolnią mnie i się zabiję”; „Kiedy jej odmówię, zostawi mnie, sam nie dam rady i zwariuję”
Etykietowanie	Przypisuję innym ludziom lub sobie ogólne, negatywne cechy np. „Jestem do niczego”; „Ona jest nieuczciwa”
Myślenie dychotomiczne	Postrzegam siebie, innych, swoje zachowanie bądź zdarzenia w kategoriach „wszystko albo nic” np. „Nikt mnie nie lubi”; „Albo zrobię to dobrze, albo nie warto nawet zaczynać”
Personalizacja	Zakładamy, że odpowiadamy za negatywne zachowania, emocje innych czy też zdarzenia nie biorąc pod uwagę możliwego wpływu innych ludzi, czynników np. „Ona ma zły humor, bo zrobiłem coś nie tak”; „Przyjęcie się nie udało, bo źle je przygotowałam”
Nadużywanie imperatywów	Oceniam zdarzenia i zachowania z perspektywy tego jakie być powinny, jakie mam na ich temat wyobrażenie i przeceniam negatywne konsekwencje wynikające z ich niespełnienia np. „Powinam sobie radzić jeśli tak nie jest jestem zerem”; „Ona powinna znaleźć dla mnie czas”
Uzasadnienie emocjonalne	Zakładamy, że skoro coś „czujemy” to tak jest, emocje, uczucia są podstawą naszej interpretacji, pomijamy inne dane np. „Realizuję zleczone mi zadania, ale czuję, że sobie nie radzę”; „Skoro się boję to musi być straszne”
Filtr negatywny	Skupiam się wybiórczo jedynie na negatywnych aspektach, pomijając informacje pozytywne np. „Skoro nie odpowiedziałem na jej pytanie (pomimo odpowiedzi na pytania innych) jestem głupi”; „Nie odebrała telefonu (pomimo innych dowodów zaangażowania) to znaczy, że jej na mnie nie zależy”
Niesprawiedliwe porównania	Interpretuję zdarzenia przyjmując nierealistyczne standardy oparte na porównywaniu się do osób które są w czymś znacznie lepsze np. „On nie popełnia takich błędów”; „Oni mają znacznie lepsze wyniki”
Nadmierne uogólnianie	Dostrzegam ogólny negatywny wzorzec w pojedynczym zdarzeniu np. „Zawsze jest tak jak z tym wystąpieniem- wszystko idzie źle”; „Krzywo zaparkowałem- jestem beznadziejnym kierowcą”
Umnieszanie pozytywów	Osiągnięcia, sukcesy swoje i innych oceniam jako błahe, trywialne np. „Udało mi się- nic wielkiego”; „Wiele osób zdaje egzamin na prawo jazdy– to żaden sukces

(na podstawie: Leahy, R. (2018) Techniki terapii poznawczej, Beck J. S. (2011) Terapia poznawczo-behawioralna. Podstawy i zagadnienia szczegółowe)